

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 32 0 Ps 250770 20 Rev
Sarajevo, 20.5.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Suada Kurtovića, kao predsjednika vijeća, Fatime Imamović i Snježane Malešević, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja R. u. K. d.o.o. T. (raniji naziv: JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Zavisno društvo R. K. d.o.o. T.), sa sjedištem u T., Ulica ..., protiv tuženog J.K. d.o.o. L., sa sjedištem u L., M., ..., koga u revizijskom postupku zastupa punomoćnica J. S. A., advokat iz T., ulica ..., radi naplate penala - ugovorne kazne, v.s. 164.798,15 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli 32 0 Ps 250770 16 Pž od 14.5.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 20.5.2021. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova parničnog postupka nastalim u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 Ps 250770 15 Ps od 13.10.2016. godine odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev da se tuženom naloži da tužitelju isplati iznos od 164.798,15 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe do konačne isplate, a na ime ugovorne kazne prema Ugovoru o javnoj nabavci usluga LOT 2 „Usluge izvođenja zemljanih radova na izradi platoa za prevođenje Š.r., obodom sjeverne kosine na rudniku Š. u L.“ broj 362/11 od 15.9.2011. godine, uz naknadu troškova parničnog postupka (stav prvi). Tužitelj je obavezan da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.319,00 KM, dok je sa viškom zahtjeva za troškove tuženi odbijen (stav drugi).

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u u Tuzli broj 32 0 Ps 250770 16 Pž od 14.5.2020. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, osporena presuda preinači i usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti ili da se drugostepena presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi je osporio osnovanost revizijskih prigovora i predložio da se revizija odbije uz naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.374,75 KM.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga navedenih u reviziji i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Suprotno prigovoru revidenta, prvostepeni sud je ocjenu izvedenih dokaza izvršio u skladu sa odredbom člana 8. ZPP-a, cijeneći svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno, pri čemu ta ocjena dokaza nije bila arbitrarna, kako je to pravilno zaključio u razlozima svoje odluke i drugostepeni sud. Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda stranka ne može osnovano suprotstaviti svoju ocjenu dokaza, posebno kada ova uključuje u sebi i prigovore činjenične prirode, koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP-a).

Zbog navedenog, revizijski prigovor povrede odredaba parničnog postupka nije osnovan.

Predmet spora je zahtjev tužitelja, kao naručioca usluga, za isplatu novčanog iznosa od 164.798,15 KM na ime ugovorne kazne zbog zakašnjenja u ispunjenju ugovorne obaveze.

U postupku je utvrđeno da se tuženi temeljem Ugovora o javnoj nabavci usluga od 15.9.2011. godine (dalje Ugovor) obavezao izvesti zemljane radove na izradi platoa za prevođenje Š.r. u rudniku Š. u L. u roku od 240 radnih dana od dana stupanja na snagu Ugovora, da tužitelj temeljem odredbe člana 15. Ugovora zbog neizvršenja utvrđene dinamike radova ima pravo umanjiti vrijednost dijela radova i to za svaki dan kašnjenja po 2 promila, a najviše 5% od vrijednosti radova, da je tuženi sa zakašnjenjem ispunio svoju ugovornu obavezu jer je u vremenu od 11.6.2012. do 11.10.2012. godine obustavio izvođenje radova zbog neplaćanja ispostavljenih mjesečnih situacija, da su radovi nastavljeni i okončani za 4 mjeseca kašnjenja, da je tužitelj primio ispunjenje obaveze od tuženog po ugovoru 27.11.2012. godine potpisivanjem zapisnika od strane 5 članova nadzornog organa tužitelja i tri člana ovlaštenog organa tuženog, da tužitelj nije bez odgađanja saopćio tuženom da zadržava svoje pravo na ugovornu kaznu. Stručna komisija tužitelja je sačinila zapisnik 26.12.2012. godine o konačnom kvantitativnom i kvalitativnom prijemu izvršenih radova i obračuna izvršenih usluga uz konstataciju da je u izvršavanju predmetnih obaveza davalac usluga obustavio izvođenje predmetnih radova u trajanju od 4 mjeseca, zbog čega da postoji kašnjenje utvrđene dinamike shodno članu 15. Ugovora. Taj zapisnik tuženi nije potpisao. Tužitelj je tuženom 19.02.2015. godine dostavio izvod otvorenih stavki sa stanjem na dan 31.12.2014. godine, naslovljen kao „potraživanje za penale i kazne od pravnih lica“, po osnovu kojeg izvoda od tuženog potražuje iznos od 164.798,15 KM, koje je tuženi osporio jer

¹ Službene novine F BiH br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

da tužitelj penale potražuje po proteku više od dvije godine od dana izvršenog prijema radova.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja drugostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio zahtjev tužitelja. Prema odredbama iz člana 273. stav 4. Zakona o obligacionim odnosima² (u daljem tekstu ZOO) kad je kazna ugovorena za slučaj da dužnik zakasni sa ispunjenjem, povjerilac ima pravo zahtijevati i ispunjenje obaveze i ugovornu kaznu. Međutim, po članu 273. stav 5. ZOO povjerilac ne može zahtijevati ugovornu kaznu zbog zakašnjenja ako je primio ispunjenje obaveze, a nije bez odlaganja saopštio dužniku da zadržava svoje pravo na ugovornu kaznu.

Navedenom odredbom nije određeno u kojem obliku povjerilac treba izjaviti da zadržava pravo na ugovornu kaznu. Međutim, u smislu ove odredbe izjava povjerioca mora biti data s trenutkom kada je povjerilac u okolnostima pojedinog slučaja mogao nakon prijema ispunjenja svoje pravo na ugovornu kaznu „bez odgađanja“ saopštiti dužniku, te mora biti određena i izričita, učinjena na siguran način, što prema utvrđenju pobijane presude nije ostvareno u konkretnom slučaju. Kod utvrđene činjenice da je tužitelj, kao povjerilac, dana 27.11.2012. godine primio izvedene radove po Ugovoru, a 19.2.2015. godine tuženom, kao dužniku, dostavio izvod otvorenih stavki, naslovljen kao „potraživanje za penale i kazne od pravnih lica“ (nakon više od tri godine), tada nije bez odlaganja saopštio dužniku da zadržava svoje pravo na ugovornu kaznu, pa je u smislu odredbe člana 273. stav 5. ZOO izgubio pravo na isplatu ugovorne kazne.

Pozivanje tužitelja u reviziji na iskaz njegovog zakonskog zastupnika da je na sastanku u sali Radničkog savjeta saopštio tuženom da će zbog kašnjenja morati platiti penale i da se predstavnik tuženog nasmijao, ne može dati značaj određene i izričite izjave o zadržavanju prava na ugovornu kaznu, niti izjave učinjene na siguran način. Ovo još i iz razloga što nema utvrđenja o datumu održavanja sastanka, niti zapisnika o održanom sastanku iz čijeg sadržaja bi se eventualno moglo zaključiti da li je takva izjava saopštena tuženom na opisani način.

Tužitelj nije izgubio pravo na ugovornu kaznu zbog sadržaja zapisnika njegove stručne komisije od 26.12.2012. godine, koji ne sadrži izjavu o ugovornoj kazni, pa navodi revizije u tom smislu nisu ni relevantni.

Kako je ovaj sud utvrdio da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija tužitelja izjavljena, kao ni razlog na koji pazi po službenoj dužnosti, to je reviziju odbio i odlučio kao u stavu prvom izreke ove presude saglasno odredbi iz člana 248. ZPP-a.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.374,75 KM je odbijen jer ovaj sud cijeni da ovi troškovi nisu bili potrebni za vođenje parnice. Ova odluka zasniva se na odredbama iz člana 397. stav 1. u vezi sa članom 387. stav 1. ZPP-a.

Predsjednik vijeća
Suad Kurtović, s.r.

² Službeni list R BiH, broj: 2/93, 13/93 i 13/94, Službene novine F BiH, broj 29/03 i 42/11